

правна лица и предузетнике који се професионално баве пружањем рачуноводствених услуга и исте су регулисане чл. 16–19. новог Закона о рачуноводству, а не на физичка лица.

Због учесталог броја оваквих питања, у светлу новог Закона о рачуноводству, вероватно ће се указати потреба за поновним тумачењем од стране ресорног Министарства. Чим оно буде донето, благовремено ћемо га објавити у часопису.

2. Ванредни финансијски извештај предузетника који је у 2019. прешао на двојно књиговодство, а до краја исте године је брисан из Регистра привредних субјеката

Питање:

Предузетник је ранијих година водио књиге по систему простог књиговодства. У 2019. години почиње да води књиге по систему двојног књиговодства. Међутим, у октобру 2019. предузетничка радња је угашена и брисана из Регистра привредних субјеката. Да ли предузетник има обавезу састављања и достављања ванредног финансијског извештаја због брисања радње, као и редовног годишњег финансијског извештаја са стањем на дан 31.12.2019. године.

Одговор:

Овај предузетник био је дужан да од 1. јануара 2019. године почне да води пословне књиге по систему двојног књиговодства, што подразумева да на основу годишњег пописа на крају 2018. године, ранијих евиденција из простог књиговодства, пословне документације и осталих извора отвори почетно стање имовине, обавеза и капитала предузетничке радње на дан 01.01.2019. год. и да књижи све пословне промене од тада по правилима евидентирања за двојно књиговодство. Поступак преласка детаљније смо у објаснили у посебном чланку у ПС 20/18.

Будући да је предузетник престао да обавља делатност у октобру 2019. и брисан је из регистра пословних субјеката на крају 2019. године, неће имати обавезу састављања и достављања редовног годишњег финансијског извештаја са стањем на дан 31.12.2019.

Међутим, независно од наведеног, постоји обавеза састављања ванредног финансијског извештаја (који се састоји од Биланса стања и Биланса успеха) са стањем на дан који претходи дану брисања предузетника.

Постојећи Закон о рачуноводству (који се примењује до краја 2019. године) у члану 2. став 1. тачка 11) врђује обавезу састављања ванредног финансијског извештаја и код гашења предузетника који књиге води систему двојног књиговодства, а у члану 33. став 4. и обавезу да предузетник ванредни финансијски извештај стави АПР у року од 60 дана. Достављање се врши електронским путем преко посебног информационог система АПР и мора бити потписан квалификованим електронским потписом законског заступника.

Да би код предузетника који је раније водио књиге систему простог књиговодства ванредни финансијски извештај могао електронски да се достави, неоп-

ходно је прво да се предузетник пријави у евиденцију обвезника достављања финансијских извештаја, што се врши преко сајта АПР (детаљније о томе видети у ПС 20/19, стр. 104).

3. Правна лица и предузетници немају обавезу вођења робног књиговодства од 2020. године

Питање:

Да ли постоји обавеза вођења робног књиговодства у малопродаји?

Одговор:

Према члану 11. Закону о рачуноводству који се примењује до краја 2019. године, пословне књиге представљају једнообразне евиденције о стању и променама на имовини, обавезама и капиталу, приходима и расходима правних лица и предузетника, а обухватају дневник, главну књигу и помоћне књиге.

Помоћне књиге су аналитичке евиденције које се воде одвојено за нематеријална улагања, некретнине, постројења и опрему, инвестиционе некретнине, дугорочне финансијске пласмане, залихе, потраживања, обавезе и др. Помоћне књиге односе се на имовину у материјалном облику, а исказују се у количинама и новчаним износима.

Дакле, до краја 2019. године постоји обавеза вођења аналитичке евиденције робе, односно робног књиговодства, о чему је Министарство финансија издало мишљење бр. 011-00-00128/2019-16 од 1. априла 2019. године о којем смо писали у ПС 9/19 на страни 78.

Закон о рачуноводству који се примењује од 1.1.2020. године у члану 8. прописује да правно лице, односно предузетник својим општим актом којим уређује организацију рачуноводства одређује врсте и облик помоћних књига које води, из чега следи да се не морају водити све врсте помоћних књига.

Такође, у складу са чланом 12. новог закона пословне књиге представљају једнообразне евиденције о стању и променама на имовини, обавезама и капиталу, приходима и расходима и ванбилансној имовини и ванбилансним обавезама правних лица и предузетника, а обухватају дневник, главну књигу и помоћне књиге.

Помоћне књиге су аналитичке евиденције и друге помоћне књиге (дневник благајне и друге помоћне књиге). Правна лица, односно предузетници могу аналитичке евиденције да воде одвојено за различите врсте средстава и обавеза: нематеријалну имовину, некретнине, постројења и опрему, инвестиционе некретнине, дугорочне финансијске пласмане, залихе, потраживања, обавезе из пословања, обавезе по кредитима и друге ставке које се односе на билансне позиције. Помоћне књиге које се односе на имовину у материјалном облику исказују се у количинама и новчаним износима.

Дакле, од 2020. године правна лица, односно предузетници (без обзира на то да ли се баве трговином на велико или трговином на мало) својим интерним актом могу да се одреде да ли ће водити робно књиговодство.